



14.09.2018

§ 166

Oikaisuvaatimus rakennusvalvontapalvelujen lupayksikön päätöksestä 31.5.2018 § 318 koskien pääsuunnittelijan kelpoisuutta

HEL 2018-007669 T 10 04 04

31-1236-18-C

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti hylätä ***** oikaisuvaatimuksen kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden rakennusvalvontapalvelujen lupayksikön päällikön päätöksestä 31.5.2018 § 318, jolla ***** hakemus toimia tontilla 91-31-49-1 Lauttasaaren kirkon peruskorjaus- ja laajennushankkeen pääsuunnittelijana on hylätty.

Oikaisuhaun alainen päätös

Lupayksikön päällikkö on päätöksellään todennut, ettei ***** ole riittävää suunnittelijan kelpoisuutta toimia Lauttasaaren kirkon peruskorjaus- ja laajennushankkeen pääsuunnittelijana.

Rakennusvalvontaan toimitettujen asiakirjojen perusteella kohteen pääsuunnittelutehtävä on arvioitu maankäyttö- ja rakennuslain 120 d §:ssä säädetyllä tavalla poikkeuksellisen vaativaksi. Kohde on arkkitehtonisilta vaatimuksiltaan poikkeuksellisen korkea, tehden suunnittelutehtävästä poikkeuksellisen vaativan rakentamisen suunnittelutehtävien vaativuusluokkien määräytymisessä tarkoitetulla tavalla.

Hakijan koulutuksen osalta ei ole päätöksen mukaan ollut huomautettavaa. Suunnittelijan itsensä toimittamassa referenssiluettelossa on korjausrakentamiskohteita, jotka eivät kuitenkaan tyypiltään tai vaativuudeltaan kohdistu vastaavanlaiseen kohteeseen. Päätöksessä on todettu, että hakijalla ei ole riittävää kokemusta hankkeen poikkeuksellisen vaativiin rakennussuunnittelutehtäviin. Lisäksi on todettu, että hakijalla ei voida katsoa olevan maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämää riittävää asiantuntemusta ja ammattitaitoa johtaa suunnitelmien yhteensovittamista nyt kyseessä olevassa Lauttasaaren kirkon peruskorjauksessa laajennuksineen.

Oikaisuvaatimus

Pääsuunnittelijaksi Lauttasaaren kirkon peruskorjaus- ja laajennushankkeeseen hakenut ***** on jättänyt rakennusvalvontapalvelujen lupayksikön 31.5.2018 § 318 tekemästä kielteisestä päätöksestä oikai-



14.09.2018

suvaatimuksen 19.6.2018. Oikaisuvaatimuksessa päätöstä haetaan muutettavaksi myönteiseksi, sillä päätös ei perustu lakiin ja voimassaoleviin asetuksiin, kuten hallintopäätöksen aina tulee perustua.

Päätöksen kohdassa ”Sovelletut oikeusohjeet” on esitetty oikein asiaan liittyvät ja voimassa olevien määräysten mukaiset suunnittelijan kelpoisuuden arviointia määrittävät tekijät (MRL 118 §, 119 §, 120 a §, 120 d §, 120 e § ja 120 f § sekä Vna 214/2015). Päätöksessä esitetyt perusteet eivät kuitenkaan pohjaudu em. oikeusohjeisiin vaan sisältävät viranomaisen omaa em. oikeusohjeiden ulkopuolista tulkintaa. Hallintopäätöksen tulee aina perustua lakiin, ei muihin mahdollisesti lain kanssa ristiriidassa oleviin ohjeistuksiin.

Lain mukaan kelpoisuus poikkeuksellisen vaativan kohteen suunnittelijaksi ei siis esimerkiksi edellytä päätöksessä mainittua aiempaa toimimista poikkeuksellisen vaativissa kohteissa. Rakennusvalvontaviranomaisen on siis arvioitava hankkeen vaativuus ja sen jälkeen nimenoimaan MRL 120 d ja 120 e §:n mukainen suunnittelijan kelpoisuus kohteeseen. Päätöksessä esitettyjä muita arviointikriteereitä ei MRL ja YM2/601/2015 tunne.

Rakennusvalvontaan toimitetussa kohdennetussa referenssiluettelossa on po. suunnittelijan osalta esitetty kohteet, joissa hän on toiminut pääsuunnittelijana ja rakennussuunnittelijana (siis molemmissa rooleissa näissä esitetyissä hankkeissa, kuten luettelossa on mainittu). Referenssiluettelossa esitetyt hankkeet (v. 2006 alkaen) ovat kaikki Vna 214/2015 mukaisia vähintäänkin vaativia peruskorjaushankkeita. Esitetyn suunnittelijan laajempi referenssiluettelo vuodesta 1991 alkaen on kokonaisuudessaan myös toimitettu rakennusvalvontaan. MRL:n mukaiset poikkeuksellisen vaativan suunnittelutehtävän kelpoisuusehdot täyttyvät siis esitetyn suunnittelijan osalla niin rakennussuunnittelun kuin pääsuunnittelunkin osalta, toisin kuin päätöstekstissä todetaan.

Päätöksessä on otettu kantaa suunnittelijan aiempien referenssien ja po. kohteen vastaavuuteen. Kumottu RakMK A2 Määräykset ja ohjeet 2002, kohta 4.1.2 määritteli aiemmin suunnittelijoiden kelpoisuuden arviointiin kuuluvaksi tutkinnon ja muut opintosuoritukset sekä kokemuksen ja näytöt asianomaisella suunnittelualalla. Tällaista harkinnanvaraista tulkintaa näytöistä eivät nyt voimassaolevat MRL tai asetukset ja ohjeet sisällä.

Kelpoisuusasiaa koskevissa sähköpostiviesteissä ennen päätöstä lupakäsittelijä on viitannut mm. Helsingin kaupungin rakennusjärjestykseen. Rakennusjärjestyksen 11 §: ”Suunnittelijoiden ja vastaavien työnjohtajien kelpoisuutta arvioitaessa kiinnitetään erityistä huomiota henkilön ai-



14.09.2018

empaan suoriutumiseen vastaavan tasoista hankkeista.” MRL 14 § kuitenkin määrää mitä rakennusjärjestyksessä esitetään: ”Rakennusjärjestyksen määräykset voivat koskea rakennuspaikkaa, rakennuksen kokoa ja sen sijoittumista, sopeutumista ympäristöön, rakentamistapaa, istutuksia, aitoja ja muita rakennelmia, rakennetun ympäristön hoitoa, vesihuollon järjestämistä, suunnittelutarvealueen määrittelemistä sekä muita niihin rinnastettavia paikallisia rakentamista koskevia seikkoja. Rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä ei sovelleta, jos oikeusvai-
kutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamis-
määräyskokoelmassa on asiasta toisin määrätty.” Rakennusjärjestyk-
sessä siis voidaan määrätä nimenomaan itse rakentamista koskevista
seikoista. Suunnittelijoiden kelpoisuus ei ole rakennusjärjestyksen pii-
riin kuuluva asia eikä rakennusjärjestyksestä ole itse päätöksessä viitattu
na oikeusohjeena mainittukaan.

Esitetty suunnittelija on toiminut hankkeen luonnossuunnittelussa sekä
hankesuunnitelman laadinnassa yhteistyössä Museoviraston kanssa
suojelumääräysten edellyttämällä tavalla. Peruskorjaushankkeelle on
näin luotu tilaajan tavoitteiden mukaiset ja rakennussuojelun kannalta
toimivat lähtökohdat. Rakennuksen alkuperäisten suunnittelijoiden po-
jan, arkkitehti ***** kanssa on myös neuvoteltu ja alustavasti sovit-
tu jatkotyön kannalta oleellisesta yhteistyöstä Arkkitehtitoimisto Petäjä
Oy:n kanssa niin heillä arkistoissa olevan aineiston kuin rakennuksen
pitkäaikaisen tuntemuksenkin saamiseksi hankkeen suunnitteluryhmän
käyttöön.

Suunnittelijan pätevyyttä koskevat oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslain 120 d §:n mukaan suunnittelutehtävät
kuuluvat vaativuusluokkiin, jotka määräytyvät suunnittelutehtävän arkki-
tehtonisten, toiminnallisten ja teknisten vaatimusten, rakennuksen ja ti-
lojen käyttötarkoituksen, rakennuksen terveellisyyteen ja energiatehok-
kuuteen liittyvien sekä rakennusfysikaalisten ominaisuuksien, raken-
nuksen koon, rakennussuojelun sekä kuormitusten ja palokuormien,
suunnittelu-, laskenta- ja mitoitusten menetelmien, kantavien rakenteiden
vaativuuden ja ympäristöstä ja rakennuspaikasta aiheutuvien vaatimus-
ten perusteella. Suunnittelutehtävän vaativuusluokka olla poikkeukselli-
sen vaativa, jos jokin edellä tarkoitetuista vaatimuksista tai ominaisuuksista
on poikkeuksellinen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 120 e §:ssä todetaan, että rakennussuun-
nittelijan ja erityissuunnittelijan kelpoisuusvaatimuksena poikkeukselli-
sen vaativassa suunnittelutehtävässä on kyseiseen suunnittelutehtä-
vään soveltuva, rakentamisen tai tekniikan alalla suoritettu ylempi kor-



keakoulututkinto sekä vähintään kuuden vuoden kokemus vaativista suunnittelutehtävistä.

Pääsuunnittelijan on täytettävä rakennus- tai erityissuunnittelijan kelpoisuusvaatimuksen vähintään samalta tasolta kuin kyseisen rakennushankkeen vaativimmassa suunnittelutehtävässä, jonka lisäksi hänellä on lisäksi oltava asiantuntemus ja ammattitaito johtaa suunnitelmien yhteensovittamista. Pääosa edellytetystä kokemuksesta on oltava kyseisen suunnittelualan suunnittelutehtävistä ja korjaus- ja muutostyön suunnittelutehtävistä.

Maankäyttö- ja rakennuslain 120 f §:n mukaan rakennusvalvontaviranomaisen on arvioitava sille ilmoitetun suunnittelijan 120 d & 120 e §:n mukainen kelpoisuus kyseiseen tehtävään ja pyydettyä tehtävä päätös suunnittelijan kelpoisuudesta toimia kyseisessä tehtävässä.

Asemakaava

Kiinteistöllä voimassa oleva asemakaava 4082 on 62 vuotta vanha, ja se on vahvistettu 1.10.1956. Museovirasto on todennut, että Kirkkohallituksen kirkkolain nojalla tekemä suojelupäätös mahdollistaa nyt tehtävät korjaus- ja laajennustyöt.

Päätöksen perustelut

Lauttasaaren kirkon peruskorjaus- ja laajennushankkeesta poikkeuksellisen vaativan tekee suunnittelutehtävän kirkolliset, arkkitehtoniset ja tekniset vaatimukset sekä erityisesti rakennuksen suojelusta, koosta sekä rakennuksen ympäristöstä ja rakennuspaikasta aiheutuvat vaatimukset. Lauttasaaren kirkko piha-alueineen on myös valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (Valtioneuvoston v. 2009 vahvistama RKY-inventointi).

Hakijalla on kokemusta erityisesti hoiva- ja koulurakennusten korjausrakentamisesta, joka kuitenkin eroaa merkittävästi luonteeltaan kyseessä olevan, kirkkolain nojalla suojellun kirkkorakennuksen peruskorjaus- ja laajennushankkeesta valtakunnallisesti merkittävässä rakennetussa kulttuuriympäristössä.

Oikaisunhakija on toimittanut rakennusvalvonnalle hankesuunnitelman, joka on kohteen merkittävyys huomioon ottaen suppea. Rakennushistoriaselvityksestä ei ole mainintaa eikä kohteen korjaushistoriaa ole avattu, vaikka tämä selvitys on pohjana kaikelle kunnostus- ja muutostöille.



14.09.2018

Oikaisunhakija on luvan hakemista edeltävässä vaiheessa toimittanut lisäselvitysasiakirjana rakennustapaselostuksen, jossa on muun muassa todettu, ettei kirkkosalissa tehdä merkittäviä muutoksia. Kuitenkin kirkkosalin valaistusta uusitaan ja muutoksen osuus kokonaisuudesta on merkittävydeltään suuri. Hankesuunnitelmassa ei ole mainintaa pääsuunnittelijaksi aikovan ja kaavoittajan kesken käydyistä keskusteluista, vaikka asemakaava on vuodelta 1956 eli 62 vuoden takainen ja sitä voidaan pitää vanhentuneena. Asemakaavan merkitys korostuu erityisesti rakennukseen tehtävän laajennuksen toteuttamisessa.

Oikaisunhakija on hankesuunnitelmassa merkinnyt aulat alkuperäisinä säilytettäväksi tiloiksi ja vähäisen muutoksen tiloiksi. Kuitenkin hankesuunnitelman liitteenä olevissa L2 -suunnitelmissa (16.4.2018) on esitetty purettavaksi suuri määrä rakennusosia. Rakennukseen suunniteltu laajennus on esitetty tehtäväksi välittömäksi osaksi pääaulaa. Pinta-alaltaan pienellä laajennuksella on olennainen tilallinen vaikutus aulatiloihin, joista Museovirasto on nimenomaisesti todennut aulat ja kirkkosalit rakennuksen sisätiloista rakennustaiteellisesti arvokkaimmiksi. Muutoksen merkitys on käytännössä verrattavissa uudisrakentamiseen lopputulokseltaan.

Esimerkiksi tällaiset eroavaisuudet arviointikysymyksissä kiinnittävät huomiota arvioitaessa oikaisunhakijan asiantuntemuksen riittävyyttä Lauttasaaren kirkon kaltaisen poikkeuksellisen vaativan kohteen pääsuunnittelijan tehtäviin.

Pääsuunnittelijan on maankäyttö- ja rakennusasetuksen 48 §:n mukaan huolehdittava yhteistyössä hankkeeseen ryhtyvän kanssa hankkeen laadun ja laajuuden edellyttämällä tavalla suunnitelmien riittävyydestä ja suunnittelun lähtötietojen kattavuudesta. Oikaisunhakijan laatimien, tähän hankkeeseen liittyvien asiakirjojen perusteella pääsuunnittelijaksi aiotulla ei ole riittävää osaamista suoritua lain ja asetusten edellyttämistä pääsuunnittelijan velvoitteista näin haastavan kohteen osalta.

Käsittely

Asian aikana kuultavana oli tiimipäällikkö Ulla Vahtera. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pentti Ruuska

Lisätiedot

Sara Rintamo, vs. rakennuslakimies, puhelin: +358 9 310 26485
sara.rintamo(a)hel.fi



14.09.2018

Liitteet

- 1 Päätös pääsuunnittelijan kelpoisuudesta 31-1237-18-C
- 2 Oikaisuvaatimus
- 3 Museoviraston lausunto, Lauttasaaren kirkon peruskorjaushanke
- 4 Suunnittelijan referenssit
- 5 Suunnittelijan CV
- 6 Arkkitehtuuritoimiston referenssit
- 7 Hankesuunnitelma, Lauttasaaren kirkon peruskorjaus 18.5.18
- 8 Rakennustapaselostus, Lauttasaaren kirkko L2-vaihe 18.5.18
- 9 Asemakaava 1.10.1956 nro 4082
- 10 VNA rakentamisen suunnittelutehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä
- 11 Ympäristöministeriön ohje rakennusten suunnittelijoiden kelpoisuudesta
- 12 Kirkkohallituksen suojelupäätös
- 13 Pääsuunnittelijan sähköposti rakennusvalvonnalle

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus-, toimenpide-, purkamis- ja maisematyölu-
pa päätös oikaisuvaatimukseen

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Hallintovalitus, rakennus-, toimen-
pide-, purkamis- ja maisematyölu-
pa päätös oikaisuvaatimukseen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Liite 8

Liite 9

Liite 10

Liite 11

Liite 12

Liite 13

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pentti Ruuska



14.09.2018

Lisätiedot

Sara Rintamo, vs. rakennuslakimies, puhelin: +358 9 310 26485
sara.rintamo(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Päätös pääsuunnittelijan kelpoisuudesta 31-1237-18-C
- 2 Oikaisuvaatimus
- 3 Museoviraston lausunto, Lauttasaaren kirkon peruskorjaushanke
- 4 Suunnittelijan referenssit
- 5 Suunnittelijan CV
- 6 Arkkitehtuuritoimiston referenssit
- 7 Hankesuunnitelma, Lauttasaaren kirkon peruskorjaus 18.5.18
- 8 Rakennustapaselostus, Lauttasaaren kirkko L2-vaihe 18.5.18
- 9 Asemakaava 1.10.1956 nro 4082
- 10 VNA rakentamisen suunnittelutehtävien vaativuusluokkien määräytymisestä
- 11 Ympäristöministeriön ohje rakennusten suunnittelijoiden kelpoisuudesta
- 12 Kirkkohallituksen suojelupäätös
- 13 Pääsuunnittelijan sähköposti rakennusvalvonnalle

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus-, toimenpide-, purkamis- ja maisematyölu-
pa päätös oikaisuvaatimukseen

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Hallintovalitus, rakennus-, toimen-
pide-, purkamis- ja maisematyölu-
pa päätös oikaisuvaatimukseen

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Liite 4

Liite 5

Liite 6

Liite 7

Liite 8

Liite 9

Liite 10

Liite 11

Liite 12

Liite 13